

Glimstedt

**Publisku izklaides un svētku pasākumu
drošības tiesiskais regulējums**

Gita Avotiņa, zvērināta advokāte, partnere

Publisku izklaides un svētku pasākumu drošības likums (turpmāk – Likums)

1. Pieņemts 16.06.2005., stājās spēkā **20.07.2005.** Ir spēkā **gandrīz 19 (!) gadus!**
2. Līdz šim **10 grozījumi** likuma tekstā, pēdējais – 07.09.2023., stājās spēkā 10.10.2023.

Likuma mērķis:

Likuma mērķis ir nodrošināt publisku pasākumu netraucētu un drošu norisi.

Tādejādi likumdevējs ir izvirzījis divus uzdevumus:

- 1) Lai pasākuma norise noritētu netraucēti;
- 2) Lai pasākums būtu drošs tā apmeklētājiem.

Judikatūra

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 19.02.2016. spriedums lietā Nr. SKA-191/2016 Atļaujas šķērsot publiska pasākuma norises vietu tiesiskā daba

Strīda būtība: piekļuve zemesgabalam pasākuma laikā. Piekļuve iespējama vienīgi, izmantojot ceļu, kas atrodas pasākuma vietā.

LR Augstākās tiesas Senāta atziņa: Tā kā pasākuma norises vietas šķērsošana personām, kas nav publiska pasākuma apmeklētāji un dalībnieki, ir iespējama vispirms iekļūstot pasākuma norises teritorijā, **tad arī šīm personām ir jāpakļaujas pasākuma organizatora veiktajai drošības kontrolei.**

Nozīmīgi faktiskie apstākļi:

- 2012.gada 13.jūlijā Salacgrīvas novada dome izsniedza SIA „Positivus grupa” atļauju publiska pasākuma rīkošanai;
- Atļaujas 4.punktā noteikts, ka SIA „Positivus grupa” **ir pienākums nodrošināt fizisko personu un automašīnu kontroli** iekļūšanai publiskā pasākuma 2012.gada mūzikas un mākslas festivāls „Positivus”;
- Fiziskas personas (tostarp automašīnu turētāji) drīkst iekļūt, šķērsot un uzturēties SIA „Positivus grupa” organizētā publiskā pasākuma teritorijā **vienīgi ar SIA „Positivus grupa” izsniegtajām atļaujām un/vai ieejas kartēm.** Visas fiziskās personas, kuras iekļūst, šķērso un uzturas festivāla teritorijā, pakļaujas publiskā pasākuma organizatoru noteiktajai kārtībai un noteikumiem

Judikatūra

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 06.12.2017. spriedums lietā Nr. SKA-240/2017 Publiskais pasākums un vārda brīvība

LR Augstākās tiesas Senāta atziņa: Ja pašvaldība konstatē, ka publiska pasākuma pieteikums satur trūkumus, kuru dēļ atļaujas izdošana nav iespējama, pašvaldībai secīgi ir nepieciešams vērtēt, vai šie trūkumi personas pasākuma pieteikumā ir uzskatāmi par tādiem, **kurus objektīvi iespējams novērst. Ja tos ir iespējams novērst, pašvaldībai ir jāatliek lēmuma pieņemšana un jāļauj pasākuma organizētājam konstatētos trūkumus novērst.**

Nozīmīgi faktiskie apstākļi:

- 1) Pasākuma norises vietas grozīšana līdz pašvaldības atbildes saņemšanai - 3 dienas pirms pasākuma (22.04.2014.), pasākuma plānotais datums 25.04.2014.
- 2) Lēmums par atteikumu izsniegt atļauju **pieņemts 25.04.2014.** (plānotajā pasākuma dienā!) – pamatojums, Drošības policijas vēstule, kas sniegta pašvaldībai, ar kuru pašvaldība tiek informēta, ka pastāv augsti sabiedriskās kārtības un drošības apdraudējuma riski un pasākuma organizatori nespēs nodrošināt kārtības uzturēšanu tā laikā (pieteiktais plānotais kārtības uzturētāju skaits bija 3 fiziskas personas);
- 3) Par atteikumu organizētājs uzzin iepriekšējā vakarā (24.04.2014.) no masu medijiem!

Pasākumu drošības tiesiskais regulējums Igaunijā un Lietuvā

Igaunija

Regulējums: Law Enforcement Act (Korrakaitseadus)
nosaka regulējumu gan pasākumiem, gan sapulcēm
Par pasākumu organizēšanu un drošību regulējums tiesību akta 59.pantā, paredzot, ka noteikumus pasākumam administratīvajā teritorijā nosaka vietējā pašvaldība saskaņā ar vietējās pašvaldības aktiem.
Savukārt sporta pasākumiem – Sporta likums.

Lietuva

Regulējums: Law on Meetings (Lietuvos Respublikos susirinkimų įstatymas Nr. I-317)
piemērojams sapulcēm, piketiēm, bet ne publiskiem pasākumiem

Publisko pasākumu regulējums tiek noteikts pašvaldību līmenī.

Likuma regulējums, kas raisa jautājumus!

Atļaujas saņemšanas un dokumentu iesniegšanas termiņš	5.pants pirmā daļa	Lai pieteiktu publisku pasākumu un saņemtu atļauju tā rīkošanai, pasākuma organizators pašvaldībai, kuras administratīvajā teritorijā paredzēts šo pasākumu rīkot, <u>ne vēlāk kā 15 dienas pirms plānotā publiskā pasākuma norises dienas</u> iesniedz iesniegumu atbilstoši šā likuma 6.panta prasībām.
Atļaujas saņemšanas un dokumentu iesniegšanas termiņš, ja ir <u>paaugstināta riska pasākums</u>	6. ¹ panta pirmā daļa	Lai saņemtu atļauju publiska pasākuma rīkošanai saskaņā ar šā likuma 5.pantu, pasākuma organizators <u>ne vēlāk kā 30 darbdienas pirms plānotā paaugstināta riska pasākuma norises dienas</u> informē attiecīgo Valsts policijas teritoriālo struktūrvienību, Valsts drošības dienestu, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu, bet, ja paaugstināta riska pasākumu plānots rīkot pierobežas joslā, — arī Valsts robežsardzes teritoriālo pārvaldi par paaugstināta riska pasākuma norises vietu un laiku un iesniedz saskaņošanai pasākuma drošības plānu.
Izņēmumi atļaujas saņemšanai	5.panta otrā daļa	Atļauja publisku pasākumu rīkošanai <u>nav nepieciešama</u> , ja tos rīko valsts vai pašvaldības iestāde , kā arī publisku pasākumu rīkošanai telpās un publisku sporta pasākumu rīkošanai sporta bāzēs.

Likuma regulējums, kas raisa jautājumus!

Iesniegumā atļaujas saņemšanai norādāmā informācija	6.panta pirmā daļa, piemēram, 7. un 9.punkts	Iesniegumā par publiska pasākuma rīkošanu pasākuma organizators norāda šādas ziņas: 7) plānotais pasākuma apmeklētāju un dalībnieku skaits; 9) pasākuma netraucētai un drošai norisei <u>nepieciešamais</u> valsts un pašvaldību iestāžu atbalsts <u>Komentārs:</u> <u>izvērtējums</u> par nepieciešamo atbalstu atstāts vienīgi pasākuma organizatora ziņā!
Iesniegumam pievienojamie dokumenti	6.panta otrā daļa, piemēram, 7. un 9.punkts	Iesniegumam pievieno: 7) to līgumu kopijas , kurus pasākuma organizators noslēdzis ar kārtības uzturētājiem, personām, kas atbildīgas par publiskā pasākuma tehnisko drošību, kā arī sabiedrisko kārtību un drošību, uzrādot oriģinālus; 9) detalizētu pasākuma plānu <u>Komentārs:</u> cik detalizētam ir jābūt plānam?

Likuma regulējums, kas raisa jautājumus!

Pasākuma organizatora atbildība	10.panta trešā daļa	Pasākuma organizators ir atbildīgs <u>par tā drošību kopumā.</u>
	16.panta trešā daļa	Par drošības, tajā skaitā <u>pretteroristisko (!)</u> pasākumu organizēšanu un veikšanu publiska pasākuma laikā ir atbildīgs pasākuma organizators. <u>Komentārs:</u> Kāda ir valsts institūciju atbildība un iesaiste?

Likuma regulējums, kas raisa jautājumus!

Par sabiedrisko kārtību un drošību atbildīgās personas <u>pienākums</u>	11.panta otrās daļas 3.punkts	Par sabiedrisko kārtību un drošību atbildīgajai personai <u>ir šādi pienākumi</u> : 3) <u>pieprasīt</u> , lai publiska pasākuma dalībnieks vai apmeklētājs <u>izbeidz prettiesiskas darbības</u> , kas apdraud sabiedrisko kārtību un drošību, vai atkarībā no attiecīgās personas veiktajām darbībām <u>lūgt to atstāt pasākuma norises vietu</u> , kā arī <u>izraidīt šo personu no pasākuma norises vietas</u> , ja tā nepakļaujas lūgumam un turpina pārkāpt sabiedriskās kārtības un drošības prasības;
	11.panta otrās daļas 4.punkts	Par sabiedrisko kārtību un drošību atbildīgajai personai <u>ir šādi pienākumi</u> : 4) <u>organizēt kontroli</u> , lai nodrošinātu, ka attiecīgā publiskā pasākuma norises vietā <u>netiek ienesti priekšmeti</u> , kuri nepārprotami ir izmantojami vardarbīgai rīcībai, psihotropas, narkotiskas vielas un citas pasākuma organizatora noteiktas vielas un priekšmeti, kā arī sporta pasākumu neapmeklē personas, kurām atbilstoši normatīvajiem aktiem noteikts sporta pasākumu apmeklēšanas liegums

Likuma regulējums, kas raisa jautājumus!

Sadarbība ar valsts institūcijām – Likuma 17.pants

- Valsts policija, Valsts drošības dienests, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests un Valsts robežsardze informē pašvaldību, kas izsniegusi atļauju publiska pasākuma rīkošanai, par plānotajā publiskajā pasākumā iespējamiem sabiedriskās kārtības un drošības apdraudējumiem vai terorisma draudiem. Ja atļauja nav nepieciešama, minētā iestāde informāciju par iespējamiem apdraudējumiem sniedz pasākuma organizatoram. Iestādes sniegtā informācija ir ierobežotas pieejamības informācija.
- Komentārs: Ja atļauja ir izsniegta, tad:
 - Valsts institūcijas par drošības riskiem/draudiem informē pašvaldību, bet NE organizatoru;
 - Organizatoram NAV aktuālas informācijas par potenciālajiem draudiem/riskiem;
 - Organizators pēc Likuma ir atbildīgs, būdams informācijas trūkumā! Tātad nespējot sagatavoties un nodrošināt atbilstošu pasākuma organizēšanu.

Praktiskie piemēri

Rīgas maratona atcelšana 2020.gadā (Covid – 19):

<https://www.lsm.lv/raksts/sports/vieglatletika/rigas-maratona-organizators-nords-atcelsana-bija-politisks-lemums.a377734/>

Ministru kabineta kompetencē neietilpst pasākumu apstiprināšana vai neapstiprināšana. Taču samazināt dalībnieku skaitu no epidemiologu ieteiktā **1000 līdz 300** cilvēkiem – tas bija mērķēts tieši uz maratona atcelšanu...

Rīgas maratons tomēr notika, tiesa gan, virtuālajā vidē.

Mūzikas brīvdabas festivāls "Nova" - netālu no Gazas joslas un Izraēlas robežas. 2023.gada 7.oktobris.

<https://www.lsm.lv/raksts/zinas/arzemes/12.10.2023-ka-hamas-panema-gazas-joslu-notikumu-retrospekcija.a527482/>

Vai tiešām atbildīgs ir tikai pasākuma organizators, ja vērtētu Latvijas Likumu?

Narkotisko vielu lietošana pasākuma laikā un/vai narkotisko vielu atrašanās pie pasākuma dalībnieka

<https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/positivus-festivala-neiztiek-bez-narkotiku-lietotaju-piekersanas.a465701/>

Jautājums: Likuma prasības *versus* pasākumu norise vispār?!

DROŠĪBA

Versus

NORISE UN
IZMAKSAS

Jautājumi?

Paldies par uzmanību!